

Pla Docent

1. Dades descriptives de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Psicologia Criminal i Psiquiatria Forense

Curs acadèmic: 2013-2014

Curs: quart

Trimestre: segon

Titulació / Estudis: Grau en Criminologia i Polítiques Públiques de Prevenció

Codi de l'assignatura: 21107

Hores de dedicació de l'estudiant: 125

Nombre de crèdits ECTS: 5

Llengua de la docència: castellà

Professora: Nahia Zorrilla

2. Presentació de l'assignatura

L'assignatura "Psicologia Criminal y Psiquiatria Forense" és una assignatura optativa que forma part de l'itinerari de Biologia i Psicologia Criminal del grau en Criminologia i Polítiques Públiques de Prevenció.

Té com a objectiu principal dotar a l'estudiant de les eines necessàries per tal de ser capaçs d'entendre els elements psicològics que intervenen en la conducta criminal i en la presa de decisions judicials.

L'assignatura aborda diferents àrees de la Psicologia Jurídica, des dels factors cognitius, afectius i conductuals que incideixen en el comportament criminal fins a les variables psicològiques que afecten a la credibilitat d'un testimoni.

L'assignatura s'estructura en tres blocs de coneixements que formen part de la Psicologia Jurídica. Al primer bloc es fa una introducció a la Psicologia Criminal i Forense i es realitza un breu recorregut de la seva evolució històrica. El segon bloc, "Psicologia Forense i Personalitats Violentes", estudia la personalitat del delinqüent greu, analitza diferents tipologies delictives així com algunes de les alteracions psíquiques que afecten a l'imputabilitat de l'autor d'un delicte. El darrer bloc temàtic planteja qüestions relatives a la psicologia del testimoni, psicologia de la presa de decisions judicials i al *Profiling* Policial.

3. Competències a assolir en l'assignatura

Competències generals	Competències específiques
<u>Instrumentals</u> G.1. Capacitat per expressar-se i comunicar-se correctament en català i castellà. G.2. Capacitat per expressar-se i comunicar-se, a nivell bàsic, en anglès. G.5. Capacitat de gestionar la informació: selecció de fonts, síntesi de la informació i avaluació crítica de la informació rellevant. <u>Interpersonals</u> G.7. Capacitat de treball en equip: iniciativa i habilitats cooperatives. <u>Sistèmiques</u> G.6. Capacitat per aplicar els coneixements teòrics a situacions i problemes reals.	E.27. Reconeixement dels principis elementals de psicologia i psiquiatria forense.

4. Continguts

1. INTRODUCCIÓ A LA PSICOLOGIA CRIMINAL

Psicologia criminal i Psiquiatria forense

- Conceptes clau
- Història de la psicologia jurídica i criminal
- Àmbits d'aplicació de la Psicologia jurídica

2. PSICOLOGIA CRIMINAL, PSICOLOGIA FORENSE I PERSONALITATS VIOLENTES

Teories Psicològiques de la Delinqüència

Personalitats violentes: Trastorns de la Personalitat i Psicopatia

Agressors en l'àmbit de la parella

Parafílies i agressió sexual

Altres trastorns amb incidència en el delictes

Trastorns psicòtics, Trastorns de l'estat d'ànim, trastorns del control dels impulsos i abús de substàncies

Avaluació Psicològica Forense

Estratègies i Tècniques psicomètriques i diagnòstiques

3. PSICOLOGIA JUDICIAL, CRIMINALISTA I DEL TESTIMONI

Psicologia Criminalista o aplicada a la funció Policial

Psicologia del testimoni

Credibilitat del testimoni: simulació i engany

Psicologia judicial i de la persuasió

Jutge i jurat: variables que influeixen en la presa de decisions

5. Metodologia docent

La metodologia d'aquesta assignatura combina les activitats presencials (realitzades dins de l'aula) amb les activitats que l'estudiant haurà de realitzar fora de l'aula, bé de forma dirigida, bé de manera autònoma. Les activitats planificades en aquesta assignatura són:

- Classes magistrals: exposició teòrica del programa i reflexió de continguts mitjançant l'anàlisi periòdic de casos pràctics.
- Autònomes: lectura dels materials, preparació dels treballs individuals o en grup; preparació de l'examen; estudi de l'assignatura.

6. Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es fonamenta en 2 aspectes. D'una banda, es seguirà un sistema d'**avaluació continua** on l'estudiant haurà de lliurar treballs per escrit (el nombre de treballs s'especificarà al inici de l'activitat docent) seguint les indicacions de la professora. L'avaluació continua valdrà 3 punts (30% de l'assignatura).

D'altra banda, l'estudiant haurà de fer un **examen final**, que valdrà el **70%** de la nota. Pot constituir matèria d'examen el contingut de les classes magistrals, el contingut dels seminaris i les lectures.

Recuperació de l'assignatura

D'acord amb les instruccions del degà de la Facultat de Dret (de 21 de maig de 2012) s'entén que un estudiant ha participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació continuada durant el trimestre quan ha assistit a classe i ha realitzat els exercicis corresponents a almenys el 50% dels seminaris i altres activitats a l'aula. D'altra banda, s'entén que un estudiant ha assistit a l'examen final quan el lliura.

Només poden participar en el procés de recuperació aquells estudiants que han suspès el conjunt de l'assignatura, i no hi ha possibilitat de participar-hi per pujar nota si la inicialment obtinguda en el conjunt de l'assignatura és igual o superior a 5.

La recuperació de l'avaluació continuada consistirà en reelaborar el/s treball/s suspesos; aquests treballs s'entregaran el mateix dia de l'examen de recuperació. La recuperació de l'examen consistirà en un examen que es farà en un dels dos dissabtes habilitats al calendari acadèmic.

Normes acadèmiques:

Els treballs que l'estudiant hagi de presentar per escrit han de ser originals i propis. En cas de detectar un **plagi** la qualificació del treball serà un suspens. La cita literal de textos s'ha de fer sempre entre cometes i/o cursiva, indicant a continuació la font d'on s'ha extret la informació. En l'apartat de bibliografia es faran constar totes les fonts utilitzades, webs incloses. Si l'estudiant **copia** a l'examen s'obrirà un expedient sancionador.

No es permet utilitzar **telèfons** mòbils ni l'ús indegut de **l'ordinador** i d'Internet en el transcurs de la classe.

7. Bibliografia i recursos didàctics¹

Bibliografia bàsica

Burón, J. (2003). *Psicología médico-forense: la investigación del delito*. Bilbao: Desclee de Brouwe.

Garrido, E., Masip, J. y Herrero, M^a.C. (2006). *Psicología Jurídica*. Madrid: Pearson Educación.

Sierra, J.C., Jiménez, E.M. y Buela Casal, G. (Coords.)(2006). *Psicología Forense: manual de técnicas y aplicaciones*. Madrid: Biblioteca Nueva.

Soria, M.A. y Sáiz, D. (Coord.) (2006). *Psicología Criminal*. Madrid: Pearson Educación.

Bibliografia Complementària:

Andrés-Pueyo, A. y Redondo, S. (2007). Predicción de la violencia: entre la peligrosidad y la valoración del riesgo de violencia. *Papeles del Psicólogo*, 28, 147-156.

Andrews, D. A. y Bonta, J. (2010). *The Psychology of Criminal Conduct*. New Providence, NJ: LexisNexis.

Manzanero, A.L. y Muñoz, J.M. (2011). *La prueba pericial psicológica sobre la credibilidad del testimonio: reflexiones psico-legales*. Madrid: SEPIN.

Redondo, S. y Andrés-Pueyo, A. (2007). La Psicología de la delincuencia. *Papeles del Psicólogo*, Vol. 28, 147-156.

Recursos didàctics

- Anuario de Psicología Jurídica
<http://www.copmadrid.org/webcopm/resource.do?recurso=psicologiajuridica>
- Revista de Psicopatología Clínica Legal y Forense
http://www.masterforense.com/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=162
- The European Journal of Psychology Applied to Legal Context
<http://www.doaj.org/doaj?func=issues&jid=69256&uiLanguage=en>

¹ Al inici del curs estarà disponible a l'Aula Global la bibliografia detallada

8. Programació d'activitats²

Setmana	Activitat a l'aula	Activitat fora de l'aula
1a setmana	Sessió 1 (2h) - Dimarts (7/01/2014) "Psicología criminal y psiquiatría forense: Introducción y Evolución Histórica"	Lectures/ Exercicis individuals o grupals recomanats (70h aprox.)
2a setmana	Sessió 2 (2h) - Dilluns (13/01/2014) "Teorías Psicológicas de la Delincuencia "	
	Sessió 3 (2h) - Dimarts (14/01/2014) "Psicopatología de la delincuencia: dimensiones de análisis"	
3a setmana	Sessió 4 (2h) - Dilluns (20/01/2014) "Personalidades violentas I: Trastornos de la personalidad y Psicopatía"	
	Sessió 5 (2h) - Dimarts (21/01/2014) "Personalidades violentas II: Agresión en el ámbito de la pareja"	
4a setmana	Sessió 6 (2h) - Dilluns (27/01/2014) "Personalidades violentas III: Parafilias y agresión sexual"	
	Sessió 7 (2h) - Dimarts (28/01/2014) "Seminario (Caso práctico)"	
5a setmana	Sessió 8 (2h) - Dilluns (3/02/2014) "Otros trastornos con incidencia en el delito: trastornos psicóticos, trastornos del control de los impulsos, conductas adictivas"	
	Sessió 9 (2h) - Dimarts (4/02/2014) "Evaluación Psicológica Forense I:"	
6a setmana	Sessió 10 (2h) - Dilluns (10/02/2014) "Evaluación Psicológica Forense II" (Seminario: Caso Práctico)"	

² La programació es podrà consultar amb més detall a l'Aula Global al inici de l'activitat docent.

	Sessió 11 (2h) - Dimarts (11/02/2014) "Psicología Criminalista I: Investigación del delito e interrogatorio policial"
7a setmana	Sessió 12 (2h) - Dilluns (17/02/2014) "Psicología Criminalista II: <i>Profiling</i> "
8a setmana	Sessió 13 (2h) - Dilluns (24/02/2014) "Psicología del testimonio"
9a setmana	Sessió 14 (2h) - Dilluns (03/03/2014) "Psicología judicial y de la persuasión"
10a setmana	Sessió 15 Dilluns (10/03/2014) Conclusions i Repàs
Altres	Activitats d'avaluació final
Total dedicació	100h (aproximadament)